

19 ICKE-IDENTIFIERING

19.1 Vad är identifiering?

¹När vi börjar iakttaga oss själva, finner vi att de flesta av våra funktioner, och i synnerhet känslofunktionerna, åtföljs av ett egendomligt fenomen: vi fångas för mycket av det vi iakttar, sjunker in i det, så att vi förlorar oss i det. "Förlora sig" betyder här att den själviakttagelse, som eventuellt fanns, innan detta fenomen inträdde, totalt upphör. Detta tillstånd – att förlora sig i det man iakttar, känner eller tänker på – kallas identifiering. Ett mycket tydligt exempel är när vi slår på teveapparaten egentligen utan någon avsikt att se ett visst program, byter mellan kanalerna och kommer in i en film, som just har börjat. Så blir vi sittande i halvannan timme, uppslukade av filmen. Vi själva existerar egentligen inte under denna tid; vi är filmen, är identifierade med den. Ett annat exempel är när vi diskuterar med någon och då blir starkt engagerade. Iakttar vi oss själva efteråt, märker vi att vi inte har varit närvarande. Vi har inte varit någon annan stans heller. Vi har inte existerat – annat än som omedvetna, maskinmässiga funktioner. När man är djupt identifierad, finns man inte till; bara det finns till som man är identifierad med.

²Liksom i allt annat finns det grader även inom identifierandet. Identifieringar kan vara starkare eller svagare, djupare eller grundare. När man iakttar sig själv, finner man när man är mer identifierad, mindre identifierad eller inte alls identifierad. Ibland är man så identifierad att man inte kan se något annat; i andra stunder kan man se något. Om saker och ting ständigt vore desamma, skulle vi inte ha någon chans, men nu växlar de alltid i graden av intensitet, och det ger oss möjlighet att förändras.

³Att vara helt uppslukad av något är ett ytterlighetsfall, en djup identifiering. Men det finns många grundare, lindrigare slag av identifiering, och de är vanligare. De är viktigare att bli varse, eftersom det är de som håller oss kvar i maskinmässigheten. Mellan djup sömn och full vakenhet finns flera olika stadier, och man övergår från ett stadium till ett annat. Vi är alltid på väg från en identifiering till en annan.

⁴När folk ser gamla spelfilmer eller gamla fotografier av skådespelare och liknande, kan de slås av "hur tillgjorda och onaturliga" människor var förr om åren. Vad de då lägger märke till är den makt som identifierandet utövar på mänskligheten. Varje tid har sina särskilda individuella och kollektiva identifieringar, och vi betraktar äldre tiders uttryck av tillstånd av identifiering genom våra egna tillstånd av identifiering. Därför ser vi äldre tiders uttryck, beteenden, sätt att tala och föra sig, skämta osv. som "konstiga och onormala", men inte våra egna motsvarande, trots att de är minst lika mycket betingade av identifieringar, blott av andra slag. Vi inser inte att vi för framtidens människor kommer att se oss lika konstiga som de förflutna människor nu ser sig för oss.

⁵Är man starkt identifierad med något, praktiskt taget sover man. I tillstånd av svag identifiering, sover man inte lika djupt, är man något närmare vakenhet. Om man vill vakna, måste man bli fri från identifiering. Man kan bli fri. Sådana vi nu är, är vi så gott som aldrig vakna, därför att vi så gott som alltid är identifierade.

⁶I sitt oförvandlade tillstånd är människan identifierad med alla möjliga illusioner om sig själv. Hon tror sig ha egen vilja och full medvetenhet. Hon kan tro sig vara nära målet, ha bara en eller ett par inkarnationer kvar i människoriket. Hon kan tro på sådana illusioner, därför att hon inte har skådat tillräckligt djupt i sig själv. Och det är själva identifieringarna, som hindrar henne att göra det.

⁷Iakttar man sig själv omedelbart efter en stund av stark identifiering, märker man en inre tomhet. Denna tomhet beror på frånvaron av en själv, ens väsen. Under den stund man är identifierad är det omöjligt att iakttaga sig själv och naturligtvis att minnas sig själv. Däremot i den stund man iakttar sig själv eller minns sig själv är det omöjligt att vara identifierad. Identifiering och själviakttagelse eller själverinring är således varandra uteslutande tillstånd; finns det ena, så finns inte det andra.

⁸Identifiering sker, när man stöts bort från eller dras till något. Studium eller iakttagelse medför inte nödvändigtvis identifiering, men attraktion och repulsion gör det nästan alltid. Också använder vi alltför starka ord, och det medför automatiskt identifiering. Vi har många automatiska mekanismer av det slaget, och dem gäller det att känna igen.

⁹Identifiering har alltid ett emotionalt inslag. Den är ett slags känslöstörning. Men ibland blir identifieringen en vana, och då märker man ofta inte det emotionala inslaget. Därmed är inte sagt att känslor skulle vara något dåligt. I och för sig måste känslan ge oss ny energi, ny förståelse. Det är inte känslan som förstör, utan identifieringen. Det är lätt att förväxla identifieringen med känslan. Vi saknar mer vidsträckt erfarenhet av känsla utan identifiering, så i början har vi svårt att förstå vad en känsla fri från identifiering är. Människor talar ofta om sina känslor, men det är identifieringarna de tar fasta på.

¹⁰Negativa känslor kan inte förekomma utan identifiering. Verkligt positiva känslor är fria från identifiering. Äkta kärlek finns i tillstånd av icke-identifiering; den är omöjlig med identifiering. Detsamma gäller medkänsla; den kan existera med identifiering och utan identifiering. När medkänslan är blandad med identifiering, slutar den ofta i vrede, hat eller någon annan negativ känsla. Det är identifieringen, som med tiden dödar alla känslor utom de negativa. Med identifiering blir bara det obehagliga kvar.

¹¹Vi har alla vad man borde kalla ”onödiga känslor”, negativa känslor som inte kan lära oss något, utan bara ställa till besvär för oss. Dessa känslor har sitt ursprung i identifiering. Var och en av oss har hundra och fler onödiga känslor. Var och en av oss är identifierad med dessa hundra och fler onödiga känslor. Om identifieringen kan bringas att upphöra, förlorar dessa känslor sin makt och försvinner.

¹²Det handlar inte så mycket om vad man identifierar sig med. Identifiering är ett inre tillstånd. Mycket, som vi tror vara utom oss, är egentligen inom oss. Rädsla, till exempel, är beroende av föremålen. Om man befinner sig i ett tillstånd av rädsla, kan man bli rädd för vad som helst, oskyldiga vardagsting, askkoppar och klädhängare. Sådant är vad som ofta händer i sjukdomstillstånd, och sjukdomstillstånd är endast intensifiering av normaltillstånd. ”Vrede är vansinne, kortare blott.” Detta faktum, att identifieringarna finns inom oss, inte utom oss, gör det möjligt att befria sig från dem.

¹³Vissa önskningar måste vara förenade med identifiering: till exempel önskan att skada någon. Det går inte utan identifiering, och om identifieringen försvinner, upphör även önskan. Det är möjligt att inte förlora sig; att förlora sig är inte alls något nödvändigt inslag i önskan.

¹⁴Om man är fullständigt uppslukad av sitt arbete, blir detta dåligt utfört. Om man är identifierad, kan man aldrig få goda resultat. Det är en av våra illusioner att vi tror att vi måste förlora oss för att nå goda resultat, ty på det sättet får vi bara dåliga resultat. Det är en felaktig föreställning att man inte kan studera till exempel en människa utan att förlora sig i henne. Om man förlorar sig i något, kan man inte studera det. Identifiering är alltid en försvagande faktor: ju mer man identifierar sig, desto sämre blir ens studium och desto mindre resultaten. Vad vi än gör, kan vi göra det väl endast i den mån vi är vakna. Ju djupare vi sover, desto sämre gör vi det vi sysslar med – det finns inga undantag.

19.2 Att förstå identifiering

¹Det tar tid att förstå vad identifiering är. Det hjälper en att förstå, om man vill minnas sig själv, finner att det inte går, och söker orsaken till detta. Då inser man nämligen att det är identifierandet som hindrar en. Då förstår man också vad identifiering är. Allt detta – identifiering, sömn, maskinmässighet – hänger ihop.

²Om man fångar sig själv efter ett tillstånd av djup identifiering, kan man jämföra det ögonblicket med andra tillstånd. På detta sätt kan man klargöra för sig själv vad det är att vara identifierad. När man börjar iakttaga sig själv, blir redan vissa slag av identifiering omöjliga. Det bästa sättet att förstå identifiering är att finna exempel. Man ser exempelvis hur en människa är helt fångad av sina åsikter, sina resonemang, sin irritation, sin entusiasm; allt detta är

identifiering. Man finner sedan motsvarande hos sig själv. Man inser att identifieringar finns med hela tiden – inte bara i ögonblick då något ovanligt händer.

³Det är viktigt inse att identifieringar aldrig kan vara till någon nytta, aldrig till någon hjälp. De hjälper oss inte att förstå mer eller bättre, endast förvirrar oss ytterligare, försvårar för oss. Denna insikt kan vara tillräcklig hjälp i en del fall. Identifiering ger oss ingen energi vi kan använda, endast energi som bryter ner. I tillstånd av identifiering kan man inte känna rätt, tänka rätt, se rätt, bedöma rätt. Identifiering och inbillning är de främsta orsakerna till vår svaghet.

⁴Det händer att människor, som vill arbeta med sin medvetenhet och får höra sådana benämningar som ”själverinring”, ”själviakttagelse”, ”icke-identifiering”, blir mycket identifierade med dessa ord. Detta hindrar dem från att förstå vad dessa ord betyder och även att nå motsvarande tillstånd. Man kan inte nå tillstånd av icke-identifiering genom att vara identifierad. Om man alltså försöker öva själviakttagelse och samtidigt är mycket identifierad med någon oro, spänning eller ängslan för att misslyckas, att inte ha förstått eller att inte prestera, så blir det inga resultat. Man kan inte åstadkomma något kvalitativt med medvetenheten i sådana tillstånd, ty då befinner man sig i lägre delar av centra, där negativitet vanligen tar överhanden. När man sedan misslyckas, uppstår vanligen känslor av besvikelse och nedslagenhet, vilka förstärker identifiering och negativitet. En ond cirkel blir lätt följd.

⁵Enda sättet att lära känna identifiering är att iakttaga fenomenet, ty det är inte alltid lika starkt. Vi märker inte kroppstemperaturen annat än när den blir litet högre eller lägre än normalt. På samma sätt kan vi märka identifieringen, när den är starkare eller svagare än vanligt. Genom att jämföra dessa grader kan vi upptäcka vad identifiering är.

⁶Det finns många olika slag av identifiering, men det första steget är att se den; det andra steget är att motverka den för att bli fri från den. Vi använder vår energi på fel sätt, på identifieringar och negativa känslor; de är öppna kranar genom vilka vår energi rinner ut.

19.3 Reaktion och identifiering

¹Om vi noga iakttar hur vi förhåller oss till händelser, som vi bevittnar, invecklas eller deltar i, måste vi börja inse att det råder en väsentlig och avgörande skillnad mellan att mekaniskt reagera på dylika händelser och att förhålla sig till dem mera medvetet. Att vi når denna insikt är ett viktigt mål med vår själviakttagelse. Skillnaden mellan mekanisk reaktion på en händelse och ett mer medvetet sätt att förhålla sig till denna beror på graden av identifiering. Befinner vi oss i ett tillstånd av någotsånär stark identifiering, gör vi ingen märkbar skillnad mellan händelsen, vårt intryck av den, vår mekaniska reaktion på detta intryck och vår jagkänsla. Alla fyra sätts ihop till en kedja av identiteter: händelsen är lika med intrycket, intrycket är lika med reaktionen, och ”min” – egentligen maskinens – reaktion är detsamma som jag: ”jag blir så arg”, ”jag känner mig så kränkt”, ”jag känner mig så sårad” osv. Denna identitetskedja är just vad som menas med identifiering. Att kedjan hålls hel och obruten beror på det mekaniska tillståndet. Bryta kedjan kan endast det medvetna jaget göra på den punkt där intrycken tas emot.

²Reaktion betyder återverkan. I detta sammanhang avses psykisk återverkan, återverkan i känslacentret. Reaktion hör till det emotionala. Det mentala, tankecentret, är reaktionsfritt. En händelse ger intryck på våra sinnen. Sinnesintrycken tas emot i sinnescentret, ett fysiskt centrum. Fysiska centra fungerar hos normala människor normalt. Identifieringens problem ligger alltså inte där, utan det uppstår i känslacentret, när detta kopplas in och reagerar mekaniskt. Därmed är inte sagt att reaktion i och för sig är av ondo. Emotional reaktion behövs i många fall såsom igångsättare av nödvändig fysisk aktion. Men graden av medvetenhet är avgörande för graden av identifiering, och det finns emotionala reaktioner av kvalitativt olika slag: med starkare eller svagare identifiering. Det är också möjligt att samtidigt som man reagerar emotionalt iakttaga mentalt, förutsatt att identifieringen är svag. Emotionalt negativa reaktioner beledsagas undantagslöst av stark identifiering, som omöjliggör mental

själviakttagelse. Det är emellertid lätt att i dylika fall lura sig själv, så att man tror att man kunnat iakttaga sig själv, när "själviakttagelsen" i själva verket kommit efteråt. Allt detta är konstateranden man kan göra med ärlig själviakttagelse.

19.4 Icke-identifiering

¹Om vi blir identifierade, så betyder det att vi inte är medvetna på den punkt, där vi tar emot intryck utifrån. Då är det intrycken som styr oss, i stället för att vi styr intrycken. Med att "styra intrycken" avses egentligen inte själva intrycken utan snarare de inbillningar och andra identifieringar, som automatiskt och mekaniskt uppstår av dem, när vi befinner oss i sovande, icke-medvetna tillstånd. Intrycken är i och för sig neutrala, och är vi medvetna i den punkt, där vi tar emot dem, kan de inte ge upphov till identifieringar. Man kan också kalla detta för att sätta in en "medveten, utvärderande paus" mellan intryck och på intrycket följande reaktion. Om en dylik paus sätts in, blir reaktionen annorlunda eller uteblir den alldeles. Exempelvis ser en människa, när hon vandrar i mörkret utanför sitt hus, att något ligger hopringlat på marken. I ett icke-medvetet tillstånd kan det då ske att intrycket automatiskt tolkas såsom "farlig orm", så att människan grips av rädsla och springer undan. I ett mer medvetet tillstånd tar hon emot intrycket på en punkt, där det iakttagande jaget härskar, och konstaterar: "Ett hopringlat föremål – kan vara en orm men kan också vara något annat, till exempel en repstump." I stället för att reagera med rädsla och panik, tillstånd där hon kan varken se eller tänka klart, iakttar hon stint föremålet och går försiktigt något närmare. Då kan hon tydligt se att det är en repstump.

²Försök att i ditt praktiska arbete se vad du har varit mest identifierad med i dag eller i går och försök att skilja dig från just detta slags identifiering och försök att för den närmaste tiden göra till ditt mål att minnas dig själv i situationer, där detta slags identifiering tenderar att uppstå. Visserligen kommer du inte att kunna genomföra detta särskilt länge, eftersom dina försök blir mekaniska så till den grad att du slutar förstå vad det är du sysslar med. Det ligger intet egendomligt i att det så sker, det är tvärtom det vanliga. Det finns alltså ingen anledning till pessimism, utan försök bara att göra en ny ansträngning, men åt ett annat håll, tills också den blir mekanisk. Så fortsätter du, tråget och oeftergivligt. Du får ha många olika sätt att arbeta mot identifieringar, liksom "många järn i elden".

³Det är något stort och underbart att uppleva en stund av icke-identifiering. När man befinner sig i ett dylikt tillstånd, förefaller det som om man levde i en stilla mittpunkt av en själv, samtidigt som man är varse att allting utanför söker tränga fram till en och gripa tag i en. Och detta "allting utanför" är inte saker i yttervärlden utan mängden av skenjag i det egna psyket. Dessa är nu liksom en människomassa, som nu hålls i schack av osynliga poliser. I ett dylikt tillstånd inser man vad ett av de viktigaste ändamålen med själviakttagelsen är: att skilja sig från allt det som mekaniskt pågår i känsla och tanke, som just ständigt söker gripa tag i en och ofta lyckas, så att man dras ner till en lägre nivå. Då förstår man också allegorin om "huset som är i oordning". I ett tillstånd av icke-identifiering kan man åstadkomma en viss ordning i huset, och detta just därför att man inte lägger in någon känsla av "jag" i det man iakttar – det är exakt detta som icke-identifiering betyder: jag identifierar mig icke med det. Nu om icke förr förstår man, genom erfarenhet och inte bara teori, varför det i all själv-iakttagelse är nödvändigt att inte säga "jag" om det man iakttar, nödvändigt att inte uppfatta sig själv som en enhet, nödvändigt att inte se det som om en enda kraft verkade i en såsom känsla och tanke.

⁴Ty så länge som man behåller denna illusion om sin inre enhet, kan man inte förstå vad jagkontroll betyder. Om man tror att det finns bara en kraft, som verkar inom en såsom känsla och tanke, är det omöjligt att något befäller och ett annat lyder. Allegorin om "huset i oordning" betyder att alla de, som egentligen är och skall vara tjänare, inte vill lyda utan bara härska och befälla, den ena efter den andra, kortvarigt, utan högre styrning, plan och ändamål. Själv-iakttagelse däremot betyder att det iakttagande jaget befäller och skenjagen lyder, hur

kortvarigt detta än blir. Det iakttagande jaget kan inte vara identifierat med de iakttagna skenjagen. Det är en psyko-logisk lag att man inte kan vara det som man iakttar. Samma sanning annorlunda uttryckt: i samma stund man iakttar något, blir detta något från en själv skilt och upphör identifieringen.

⁵Alla övningar, som syftar till att framkalla medvetande, måste börja från tillstånd, som är förhållandevis fria från identifiering, alltså i högsta delarna av centra ("kungar"), och fortsättas med minsta möjliga identifiering. Detta går bäst, om man gör övningarna närmast oavsiktligt, så att säga utan att visa dem för andra och utan att visa dem ens för sig själv.

⁶Man skall inte arbeta för bestämda kortsiktiga resultat, allraminst vara identifierad med sådana. De resultat man då får är besvikelse och missmod, och sådant går inte att bygga på. Man kan heller inte föreskriva något för arbetet lika litet som för vägen i stort. Man måste ha tillit till att arbetet och vägen följer sina egna lagar, som ingen människa kan råda över. Med litet större erfarenhet av arbetets väg och vägens arbete har man insett att det blir resultat, men aldrig såsom man i sin okunnighet förväntat sig.

19.5 Icke-identifiering bevarar kraft och ger kraft

¹Varje akt av icke-identifiering bevarar kraft. Och med ordet "kraft" menas här den kraft som behövs för uppvaknandet. Om vi identifierar oss med allt som uppstår i det inre eller når oss genom sinnena, så kan vi icke ha kraft till att utföra eller förstå arbetet för medvetandet. Arbetet kommer då att förbli avlägset.

²En orsak till att man förlorar kraft är att man inte befinner sig i rätt centrum för det man sysslar med. Detta är ganska lätt att iakttaga i en själv, förutsatt att man har någon föregående kunskap om centren. Om man utför ett visst arbete, samtidigt som man dagdrömmer och låter uppmärksamheten flacka, därför att man känner leda, så kan man bara förlora kraft. Om man däremot befinner sig i rätta centra, i högsta delarna av rätta centra, kanske detta i alla centra, så riktar man uppmärksamheten ordentligt på vad man håller på med och förlorar man inte kraft utan tvärtom vinner kraft eller åtminstone behåller den, därför att man handlar mera medvetet. Då kan man också taga emot goda intryck, som ger ytterligare god kraft; ett ytterligare exempel på sanningen i det gnostiska talesättet "åt den som redan har skall varda givet".

³Känslan av leda är identifiering. Inget nödvändigt, nyttigt och värdefullt arbete är tråkigt i sig, utan denna känsla beror uteslutande på människan, hennes tillstånd av identifiering. Höjer hon sin uppmärksamhet till mindre mekaniska delar av centra, upphör också känslan av leda. Med inifrån riktad uppmärksamhet kan man finna intresse i all iakttagelse, all aktivitet. Med flackande, mekanisk uppmärksamhet blir allt tråkigt.

19.6 Balanserat aktivt självuttryck

¹Umgänget människor emellan, antingen det handlar om privatlivet eller yrkeslivet, affärlivet eller offentliga livet, bestäms till stor del av det som kan kallas "personligheternas kamp". Personligheterna slits mekaniskt mot varandra, och lika mekaniskt uppstår ur dessa slitningar negativa känslor såsom irritation och aggression. I ögonblick av bristande självkontroll kan det komma till vredesutbrott, hårda ord och gliringar; avund och skadeglädje kan visas öppet. Hos somliga kan det bli så vanemässigt att visa sådan negativitet att denna blivit deras "andra natur", som de inte förmår tygla, till exempel hos sådana som har för vana att skvallra om och förtala andra. Den som utsätts för dylik aggression och negativitet kan lätt ryckas med, blir identifierad, så att han "känner sig kränkt" och "ge igen med samma mynt". Han visar sig då vara lika mekanisk som den angripande. Nu är kampen igång, uppkommen och styrd icke av några medvetna beslut, utan uteslutande genom mekaniska orsaker utanför individernas kontroll.

²I en dylik "personligheternas kamp" frammanas osökt bilden av vilda djur, som strider om herraväldet. Bilden är träffande, ty personligheterna är i sin mekaniska inbördes kamp ungefär

lika omedvetna som djur. Dessa mellanhavanden personligheterna emellan blir mekaniska och negativa, därför att individerna står under starka identifieringars makt.

³De som vill utveckla medvetenheten, kan inte undgå att hamna i händelser och situationer, där de blir emotionalt angripna. Då är det viktigt att söka behålla insikten att det inte finns ett nödvändigt samband mellan händelsen eller situationen och egen negativ känsloreaktion. En negativ känsloreaktion kan uppstå endast om jag ramlar ner i ett tillstånd av identifiering: händelse = intryck = mekanisk emotional reaktion = jag själv. Men om jag i den stunden med vilja och insikt framkallar självmedvetenhet, så är det omöjligt att bli identifierad med någon emotional reaktion. Insikten måste alltså vara: händelsen är inte intrycket av händelsen, intrycket är inte den mekaniska emotionala reaktionen på intrycket, den mekaniska emotionala reaktionen på intrycket är inte jag själv. Den mekaniska emotionala reaktionen kan inte vara jag själv, om jag är medveten och iakttar den. Jag kan inte vara det som jag iakttar. Om jag förmår iakttaga den, när den börjar uppstå, kan den aldrig bli stark, utan bara svag, obetydlig, förvisad till utkanten av mitt inre blickfält ("den inre yttervärlden").

⁴I vissa slag av dylik aggression finns även ett perverst drag: nämligen att människor, som i något avseende företräder eller förkroppsligar något mycket gott, såsom esoterisk kunskap, medvetenhetsutveckling, arbete för det allmänna goda, ofta blir måltavla för hat och förföljelse från hatiska individers sida, betecknande nog utan att ha gjort dessa förföljare personligen det minsta ont, kanske tvärtom tidigare gagnat och hjälpt dem. (Gurdjieff kallade detta obehagliga fenomen *tzvarnoharno*.) Men de behöver inte därför låta sig ryckas med, så att det uppstår någon sådan kamp mellan personligheter. Det är viktigt förstå att situationer eller händelser icke nödvändigtvis medför identifiering. Det är alltid jag själv (det iakttagande jaget), som avgör om jag skall vara identifierad.

19.7 Självuppfattning och uppfattning av andra

¹Självmedvetenhet och själverinring är inte detsamma som självuppfattning. Med ordet "självuppfattning" eller liknande, såsom "jagkänsla", menas en mekanisk uppfattning om en själv. Det är en känslans eller tankens uppfattning, hör alltså till känslö- eller tankecentrets skenjag och dessas föreställningar. Självmedvetenhet och själverinring däremot hör till ett högre medvetenhetstillstånd, finns "ovanför" de nämnda centren. Det är viktigt att förstå denna skillnad icke genom teori utan genom egen erfarenhet. Det är självuppfattningen eller jagkänslan, som gör att vi säger "jag" om alla dessa mekaniska tillstånd, som vi är identifierade med: "jag blev så rädd", "jag är så arg", "jag känner mig värdelös", "jag kände mig så kränkt". Skillnaden framgår av att det är omöjligt att säga dylikt i ett tillstånd av själverinring, när man är självmedveten.

²Fysisk självuppfattning är identifiering med organismen. Den är särskilt förhärskande i våra dagar, när fysikalismen (i form av scientism och ateism) är den officiellt proklamerade världsåskådningen i färd med att förvisa alla kvarlevande föreställningar om högre verklighet till det offentliga livets utkanter (marginaliseringen av kristendomen, som med alla sina brister dock förkunnade att människan inte bara är kropp utan också själ och ande). Besegrad av fysikalismen tror människan att hon är sin kropp blott och bart, att hon en dag skall dö med den och därmed vara evigt utslöcknad. Föga förvånande då att dyrkan av kroppen, det fysiska utseendet, upptar så många.

³Emotional självuppfattning är identifiering med egna övervägande emotionala personligheter och mental självuppfattning med mentala personligheter. Ena eller andra slaget av personligheter kan överväga hos en människa. Gemensamt för alla dessa självuppfattningar är att de bygger på identifiering, därmed försvårar eller omöjliggör själviakttagelse. Identifieringen med den egna fysiska, emotionala eller mentala uppfattningen av en själv innebär att man befinner sig i en mycket liten del av sig själv, sitt hela vara. Därmed är ingen djup förståelse av en själv möjlig.

⁴Denna självuppfattningens begränsning medför även en begränsning, insnävning, av en

människas uppfattning av andra. Detta har sin grund i att en människas psykiska egenskaper är knutna till centra, som med sina högre och lägre delar också är organ för uppfattning och värdering av motsvarande egenskaper hos andra. Varje slags begränsning i centrets funktionsförmåga medför en förvrängning av uppfattningen. Sådana förvrängningar visar sig främst däri att en lägre del av ett centrum hos en människa inte kan uppfatta och rätt värdera egenskaper som hör till en högre del av samma slags centrum hos en annan. Därav kommer det sig att individer, som står på lägre stadier av medvetandets utveckling och därför inte har aktiverat högre delar av centra, måste underskatta och nedvärdera yttringar av högre slags emotionalitet och högre slags intellektualitet hos andra.

⁵Därför är det ett klokt allmänmänniskt råd och användbart även i kampen mot identifieringar att inte beakta personligheterna. Kritik bör avse endast principiella ting, sakförhållanden, felaktiga åsikter som sådana. De personligheter som händelsevis uttryckt de felaktiga åsikterna bör lämnas i fred för mekanisk värdering, som nästan alltid blir nedvärdering. Tyvärr är det vanligen de som mest skulle behöva lyda detta råd som minst förstår dess nödvändigheten. Rådets nödvändighet kommer av skördelagens verklighet. Vi får nämligen ”sota” också för våra onda tankar.

19.8 Kamp mot identifiering

¹Man övervinner identifiering genom att inse att man är identifierad och sedan rikta uppmärksamheten mot något viktigare. Därför måste man lära sig skilja mellan viktigt och mindre viktigt. Om man riktar sin uppmärksamhet bort från mindre viktiga ting och mot viktigare, så medför det med tiden att man identifierar sig mindre med oväsentligheter. Vill man bli fri från identifiering, måste man kunna se detta tillstånd såsom skilt från en själv, utom en själv. Det kan man göra endast genom att försöka bli mer medveten, försöka minnas sig själv, bli mer varse sig själv.

²På sätt och vis är det inte så svårt att kämpa mot identifieringar, ty eftersom vi kan se dem, blir de så löjliga att vi inte kan förbli identifierade. Andras identifieringar synes alltid löjliga, och våra egna kan också bli det. Mot identifieringar kan humor göra nytta, om vi riktar skrattet mot oss själva.

³Syftet med kampen mot identifiering är att vakna. Identifiering är ett kännetecken för sömnen; ett identifierat sinne sover. Frihet från identifiering är en sida av uppvaknandet. Ett tillstånd, där identifiering inte existerar, är fullt möjligt, men vi iakttar det inte i livet, och vi märker inte att vi ständigt är identifierade. Identifierandet kan inte försvinna av sig självt; ansträngning är nödvändig. Men först måste man förstå vad det innebär att vara identifierad.

⁴Uttrycket ”kamp mot identifiering” kan bli vilseledande, om det tas bokstavligt. Det handlar inte om känslans reaktion, allra minst aggression, ty sådant innebär identifiering, och då blir det endast en identifiering i kamp mot en annan. Därmed snarare förstärks identifieringen.

⁵Kämpa mot en identifiering gör man effektivast genom att bara iakttaga den. Iakttagelsen bryter identifieringen, eftersom jaget inte kan vara det som det iakttar. Om jaget därtill förstärker iakttagelsens kraft med insikter såsom ”jag är inte denna irritation” etc., kan det bli ännu starkare verkan. Starkast verkan gör självfallet själverinringen. Ingen identifiering uthärdar själverinringens ljus.

⁶Att avstå från att kräva hänsyn och att tvärtom visa hänsyn är nödvändigt i alla esoteriska grupper. ”Kräva hänsyn” är mekanisk aktivitet i känslacentrum och yttrar sig såsom missnöje över att andra inte bryr sig om en, inte ger en den uppmärksamhet eller belöning man anser sig förtjäna. Också sådana mekaniska, emotionellt negativa tillstånd kan det iakttagande jaget upplösa med insikt: ”detta är gnäll, men jag är något annat”, ”detta ideliga ältande är en maskin, som liknar en gnisslande torktumlare, men nu stänger jag av den”, ”jag ser dig, identifiering, och du har ingen makt längre” eller bara ”stopp!”. ”Visa hänsyn” betyder att rikta uppmärksamheten främst i känslacentret men också tankecentret och de fysiska centren.

Däri ingår ett levande intresse för de andra människornas bästa, strävan att göra det bästa möjliga i situationen, där arbetet för det gemensamma målet inte förloras ur sikte. När ingen i gruppen kräver hänsyn, när alla visar hänsyn, arbetar gruppen med minsta möjliga friktion, i största möjliga harmoni, sämja och ömsesidig förståelse.

⁷Att gruppens medlemmar visar varandra hänsyn utesluter ingalunda att de håller efter varandra för ordning och allvar i arbetet på tre linjer liksom iakttagande av regler. Tvärtom: består gruppen av idel människor som menar allvar, har de också ett inbördes avtal om att tillämpa allvaret i praktiken, ty sådant är ”att göra” i esoterisk mening. Till exempel säger en gruppmedlem till en annan: ”det där ser ut som en identifiering”. Den som får påpekandet har ingen anledning att taga illa upp. Ty antingen var han identifierad, och då skall han vara tacksam för påpekandet. Eller var han det inte, och då kan han inte taga illa upp, ty det kan man göra bara när man är identifierad. Tacksam skall han hur som helst vara, eftersom en medmänniska brydde sig om honom i hans viktigaste arbete: det för medvetenheten. Givetvis förutsätter en dylik praktik att medlemmarna övar urskillning och god vilja, men också det ingår ju i praktiken. Ingenting i gruppens arbete kan vara enbart teori; praktiken måste genomsyra allt.

⁸Absolut nödvändigt för alla som vill arbeta ”andligt” eller esoteriskt, är att göra sig fullständigt oberoende av andras negativa emotionalitet, personliga kritik, smädelser och förömlämpningar, sårande tilltal och omtal. Såsom mänskligheten ser ut, med majoriteten alltjämt på lägre emotionalstadiet, måste aspiranterna på lärjungaskap göra sig osårbara för alla hatets attacker. Att vara sårbar är att vara beroende av andras brist uppskattning. Genom detta beroende ger man dessa andra, som inte vill en väl, makt över en. Den som vill ingå i självförverkligarnas skara måste inse att detta är ett självvalt underläge, enbart en svaghet och ett hinder för det egna arbetet för medvetenheten, att det inte har någonting med visdom, verklighetsförståelse och människokunskap att göra, utan tvärtom är dessas raka motsats. Sårbarhet är identifiering av ett svårare slag. Så länge man kan bli offer för dylikt, kan man inte gå framåt, ty man kan inte göra sig fri från vissa identifieringar och samtidigt behålla andra, till på köpet svårare. De måste alla bort.

⁹Det har ofta förekommit att lärjungar och invigda frivilligt och avsiktligt utsatt sig för samtidens klander och fördömande, gjort sådant som från en högre synpunkt inte är klandervärt men i det omgivande samhället medfört allmänna opinionens moraliska förkastelsedom. Dylikt handlande har varit långt ifrån riskfritt; många har fått plikta med livet därför. Men detta har de gjort dels för att själva frigöra sig från sista återstoden av beroende av andras uppskattning, dels för att vara förebild för yngre lärjungar, ge dem budskapet: ”detta måste även ni en gång lära er”. Icke för intet kallas den sista inkarnationen i människoriket ”korsfästelse-inkarnationen”.

19.9 Att övervinna begreppsförvirring ifråga om identifiering

¹De vanliga mänskliga språken är fattiga på ord för högre slags verkligheter och erfarenheter. Denna fattigdom medför att ofta samma ord brukas för olika begrepp. Ordet ”identifiering” är ett exempel på ett sådant ord med mångtydig användning. Dels brukas det att beteckna en icke-önskvärd, sämre psykisk funktion, som hindrar människan att vara medveten om sig själv och sina inre tillstånd. Dels nyttjas det i andra sammanhang att beteckna högre slag av medvetenhet än de för människorna vanliga kända. De två betydelseerna av ”identifiering” är således varandras raka motsatser.

²Ett exempel på den första av de båda ovan anförda betydelseerna av ordet ”identifiering” har vi i Patañjalis *Yoga-sūtraer*, Bok I, sūtraerna 2, 3 och 4: ”Yoga är kontroll av höljas mekaniska och automatiska aktivitet. När denna kontroll har uppnåtts, står skådaren stadig i sig själv. Identifiering med höljesaktiviteten blir i annat fall resultatet.” Det är i denna första betydelse också fjärde vägens undervisning använder detta ord.

³Exempel på den andra betydelsen av ordet ”identifiering” har vi i 45-jaget D.K.:s undervisning, framställd av Alice A. Bailey i bland andra böckerna *En avhandling om kosmisk eld*

och *Strålarna och invigningarna*. I dessa böcker kallas medvetenheten i förstajagets tre världar (fysiska sinnesförmimmelser, emotionala känslor och mentala tankar) för ”medvetenhet” och medvetenheten i högre världar för ”identifiering”. Avsikten med denna distinktion är uppenbar: Medvetenhetsaspekten yttrar sig så annorlunda i dessa högre världar att man för att framhålla skillnaden behöver använda ett annat ord. Om man, som Laurency föreslår, inte använder olika termer för medvetenhetsaspekten i olika världar utan nöjer sig med endast olika sifferbeteckningar, är det likväl otvivelaktigt klokt att noga beakta att planethierarkin med sitt språkbruk uppenbarligen bedömer att det är en radikal skillnad mellan den lägre mentalmedvetenheten och den högre, som vanligen kallas kausalmedvetenheten, eftersom gränsen mellan ”medvetenhet” och ”identifiering” dragits just mellan dessa två.

⁴Varför har gränsen dragits just där? Förklaringen är att först kausalmedvetenheten (47:3) möjliggör självmedvetenheten, ty enbart mentalmedvetenhet (47:4) räcker icke för denna, och att det är en radikal skillnad mellan självmedvetna tillstånd och icke-självmedvetna tillstånd. Denna skillnad är omedelbart uppenbar för alla som erfarit båda. Självmedvetna tillstånd kännetecknas av förmimelse av ens egen närvaro, klarhet och kontroll; förmimelse av frid och en inre stillhet, där frihet från onödiga, neddragande, negativa känslor och babblande tankar är det mest utmärkande. Icke-självmedvetna tillstånd är motsatsen till allt detta: ingen eller ringa närvaro och kontroll, oro, skenjagens ständiga växelspel. Självmedvetna tillstånd utmärks vidare av icke-identifiering, medan icke-självmedvetna tillstånd är tillstånd av identifiering – observera: ordet ”identifiering” används här i den första betydelsen.

⁵Det skenbart paradoxala ligger i att kalla kausalmedvetenhet och högre tillstånd för ”identifiering”, när dessa tillstånd är fria från identifiering enligt den första betydelsen av ordet ”identifiering”. Paradoxen upplöses genom förståelsen att ordet ”identifiering” i och för sig betyder endast ”detsammavardande” och att högre (övermänskliga) slag av självmedvetna tillstånd faktiskt är tillstånd, där den individuella jagmedvetenheten uppnår detsammavardande med högre kollektiva medvetenheter, samtidigt som självidentiteten bevaras; vidare att dylika tillstånd är raka motsatsen till människans tillstånd av mekanisk identifiering med höljesmedvetenheternas skenjag, tillstånd som utesluter självmedvetenhet. Allt beror således på vad identifieringen, detsammavardandet, avser och om det sker mekaniskt med skenjag eller göres med självmedvetenhet. Identifiering enligt första betydelsen av ordet ”identifiering” måste ske mekaniskt och kan inte vara självmedveten. Identifiering enligt andra betydelsen av ordet ”identifiering” kan inte ske mekaniskt utan måste alltid vara självmedveten. Eftersom mental, emotional och fysisk medvetenhet *alltid* sammanhänger med identifiering med mekaniska skenjag, alltid i någon grad, och aldrig i sig själva kan vara självmedvetna, medan däremot kausal och högre medvetenhet *aldrig* sammanhänger med skenjag och alltid är självmedvetna, så kan man faktiskt använda ordet ”identifiering” än i den ena, än i den andra betydelsen, blott man tydligt anger vilka medvetenhetsslag man talar om.

⁶Följande utdrag ur en uppsats av Plotinos (levde åren 204/5–270, först i Egypten och sedan i Rom, där han grundade en skola) är i detta sammanhang av särskilt intresse, eftersom författaren beskriver både lägre och högre tillstånd, med ord som i vartdera fallet anger identifiering: sammavardande, likavardande. Plotinos, som var en invigd, hade en klar insikt om den radikala skillnaden mellan lägre och högre, mekaniskt och självmedvetet, vilket också framgår av texten:

⁷”Eftersom själen är ond, när den är sammanblandad med kroppen och upplever detsamma som den och har alldeles samma åsikter som den, torde den vara god och äga dygd, om den inte har samma åsikter som den, utan verkar ensam – detta är intelligens och visdom – och inte upplever detsamma som den – detta är självkontroll – och inte räds för att lämna kroppen – detta är mod – och förnuftet och intellektet råder utan att möta motstånd – detta är rättvisa. Om man kallade ett dylikt själens tillstånd, där den tänker och samtidigt icke upplever [det som kroppen upplever], likavardande med gud, så torde man ej fara vilse.” (*Enneaderna*, 1.2 ”Om dygder”, kap. 3.